

การคิดแบบโยนิโสมนสิการที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับ
บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระนครศรีอยุธยา
Yonisomanasikara Thinking Affecting the Decision of Studying
Graduate School Faculty of Education
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Ayutthaya

¹วรัญญา ชันติยะ

Waranya Kattiya

²ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม

Chartchai Phitaktanakhom

³สายหยุด มีฤกษ์

Sayyud Mererk

คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

¹Corresponding Author, Email: m.pensiri.kung@gmail.com

Received February 22, 2023; Revised March 8, 2023; Accepted: March 25, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้เพื่อ 1) ศึกษาการคิดแบบโยนิโสมนสิการและการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา 2) เปรียบเทียบการคิดแบบโยนิโสมนสิการและการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา และ 3) เสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการคิดแบบโยนิโสมนสิการที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยแบบผสาน กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ จำนวน 9 คน และกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาประกอบบริบท ผลการวิจัยพบว่า

1) การคิดแบบโยนิโสมนสิการและการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า การเกิดสภาวะผู้มีปัญญา ด้วยการใช้ความคิดวิเคราะห์ไตร่ตรองในเหตุและผลนำไปสู่การรับรู้ความจริง และการหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้า

ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิต แบ่งเป็น 4 ปัจจัย 1. ปัจจัยการนำไปใช้ประโยชน์ 2. ปัจจัยด้านการเงิน 3. ปัจจัยด้านความพร้อม และ 4. ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา

2) เปรียบเทียบการคิดแบบโยนิโสมนสิการและการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า อายุ อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันทำให้การเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) แนวทางการส่งเสริมคือการค้นหาข้อมูลข้อเท็จจริงในข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ต้องการศึกษา นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์ถึงรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรคณะครุศาสตร์ การระบุนโยบายของค่าใช้จ่ายในการเรียน การเอาศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จมาเป็นหนึ่งในต้นแบบเพื่อกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของคณะครุศาสตร์มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การคิดแบบโยนิโสมนสิการ; การตัดสินใจ; บัณฑิตศึกษา

Abstract

This Article aimed to study (1) the Yonisomanasikarn thinking and the decision of studying graduate school (2) Comparison of Yonisomanasikarn thinking and the decision of studying graduate school and (3) guideline to promote Yonisomanasikarn thinking affecting the decision of studying graduate school faculty of education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ayutthaya. The qualitative research sample, totaling 9 people and the quantitative research sample, are 80 students studying in the Master's Degree, Faculty of Education. The instrument for collecting data was interviews and questionnaires. Analysis data by Descriptive statistics and Content Analysis. The research results were found as follows;

1) Yonisomanasikarn thinking and decisions affecting decision making at the graduate level, it was found that the perception of truth and finding appropriate solutions to problems. The factors affecting students' admission to graduate studies were divided into 4 categories: 1. utilization factor, 2. financial factor, 3. readiness factor and 4. educational factor.

2) The results of comparing Yonisomanasikarn thinking and the decision of studying graduate school, it was found that age, career, and income were different, making the decision to study in graduate school Overall, there was a statistically significant difference at the 0.05 level.

3) The promotion guidelines are searching for factual information in the information about the educational institution you want to study. In addition, to publicize the details of the Faculty of Education curriculum. Identifying the extent of tuition costs Taking successful alumni as one of the role models to encourage decision-making to study at the graduate level of the Faculty of Education.

Keywords: Yonisomanasikarn thinking; decision; Graduate studies

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนานองค์ความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัลฯ ณ ศาลาดุสิดาลัยเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ.2524 ว่า “สังคมและบ้านเมืองใด ให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะกันทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้น ก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด ผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาทุกๆ คนจึงต้องถือว่า ตัวของท่านมีความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองอย่างเต็มที่ในอันที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เที่ยงตรง ถูกต้อง สมบูรณ์โดยเต็มกำลัง จะประมาทหรือละเลยมิได้..” หากสามารถใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถ มีศักยภาพเต็มสมบูรณ์ตามอัตภาพของแต่ละบุคคลแล้ว การพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ ก็สามารทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีทรัพยากรบุคคลที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมโลกในอนาคตที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเป็นสังคมแห่งปัญญา และหวังว่าการศึกษาจะเป็นเส้นทางนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนทำให้ประเทศไทยมีศักยภาพสูงในการแข่งขันกับประเทศต่างๆ ในประชาคมโลก ในขณะเดียวกันก็สามารถรักษาคุณลักษณะ เอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรมตามหลักศาสนา อันเป็นคุณลักษณะของความเป็นไทยให้ยั่งยืนต่อไปได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาเฉพาะทางให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น ค้นคว้าวิจัยและพัฒนานองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การประยุกต์ใช้วิทยาการสากล และภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของสังคมไทย การระบาดของ COVID-19 ส่งผลต่อการศึกษาของประเทศไทยในหลายเรื่อง คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) มีมติเมื่อ ต.ค. 2564 ที่ผ่านมา ให้ยกเลิกกรอบเวลาสำเร็จการศึกษา ตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก จากที่เคยมีกำหนดระยะเวลาสำเร็จการศึกษา 8 ปี 5 ปี และ 6 ปี ตามลำดับ ตามแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561–2580 แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (Big rock) ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 1 มิ.ย. 2564 ที่ผ่านมา การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นทักษะการเรียนรู้ที่ไม่ได้ยึดติดอยู่ในกรอบรั้วสถาบันการศึกษา ทำให้ผู้เรียนต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลาตามบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สถานการณ์ปัจจุบันดิจิทัลเทคโนโลยีเป็นปัจจัยขับเคลื่อนการเรียนรู้ตั้งแต่วัยเรียนจนถึงวัยทำงานมากยิ่งขึ้น ที่ผ่านมประเทศไทยได้มีการประยุกต์ใช้ E-learning และ Micro-learning เพิ่มเติมจากการเรียนในระบบประมาณ 8 ปีมาแล้ว รูปแบบการเรียนรู้แบบ E-learning และ Micro-learning ที่โดดเด่นของประเทศไทย ได้แก่ MOOCs (Massive Open Online Course) ซึ่งถือกำเนิดและได้รับความนิยมอย่างมากในต่างประเทศ เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ทางออนไลน์ที่สามารถรองรับผู้เรียนได้ทุกช่วงวัยและไม่จำกัดการศึกษา

ส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการทำงาน และเชื่อมโยงโลกแห่งการศึกษาและโลกแห่งการทำงานเข้าด้วยกัน (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ), 2565)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี 13 หลักสูตร ระดับปริญญาโท 19 หลักสูตรปริญญาเอก 21 หลักสูตร ทั้งนี้คณะครุศาสตร์ ปัจจุบันมีการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 6 หลักสูตร ระดับประกาศนียบัตร จำนวน 1 หลักสูตร ระดับปริญญาโท จำนวน 4 หลักสูตร และระดับปริญญาเอก จำนวน 2 หลักสูตร (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2565) โดยมหาวิทยาลัยมีจุดเด่นคือ 1) ผู้บริหารระดับสูงมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความสามารถ ดำเนินงานตามแผน และมีผลงานเด่นด้านศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะพระไตรปิฎกสากลที่บูรณาการ 3 นิิกาย 4 ภาษา จนได้รับการยอมรับในระดับชาติและระดับนานาชาติ 2) มีต้นทุนศรัทธาของประชาชน และ 3) หลักสูตรทุกระดับ มีการบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ ทำให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่เป็นมูลค่าเพิ่มในการใช้ชีวิต ซึ่งเป็นจุดเด่นที่สามารถนำมาส่งเสริมให้บัณฑิตประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิตได้เป็นอย่างดี (กฤษณพงศ์ กิรติกร, 2558)

การพิจารณาเลือกศึกษาต่อ นั้น มาจากองค์ประกอบสำคัญ คือ กระบวนการตัดสินใจซึ่งเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้การตัดสินใจนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และก่อนการตัดสินใจเรามักจะมีการคิดวางแผน หรือประมวลผลข้อมูลเพื่อให้อาจตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง บรรลุตามเป้าหมาย ทักษะทางการคิดมีด้วยกันหลายรูปแบบ เช่น การคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดอย่างมีเหตุผล การคิดเชิงกลยุทธ์ การคิดเชิงบวก การคิดเชิงนวัตกรรม และการคิดเชิงระบบ (ศศิมา สุขสว่าง, 2565) ซึ่งพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ได้เสนอวิธีคิดที่เรียกว่า วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ก็คือการนำเอาโยนิโสมนสิการมาใช้ในทางปฏิบัติแม้จะมีหลายวิธี แต่เมื่อสรุปโดยหลักการมี 2 แบบ คือ โยนิโสมนสิการที่มุ่งสกัด หรือกำจัดอวิชชาโดยตรง และโยนิโสมนสิการที่มุ่งเพื่อสกัด หรือบรรเทาต้นเหตุ ซึ่งโยนิโสมนสิการที่มุ่งกำจัดอวิชชาโดยตรงนั้น ประเภทพัฒนาปัญญาโดยตรงจะเป็นหลักที่ใช้ในการปฏิบัติขั้นสูงสุด ใช้ในการปฏิบัติธรรมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจตามความเป็นจริงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการตรัสรู้ ส่วนโยนิโสมนสิการแบบสกัดหรือบรรเทาต้นเหตุ จะเป็นข้อปฏิบัติขั้นต้นๆหรือเป็นการเตรียมพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติขั้นสูงขึ้นไป ประเภทสร้างเสริมคุณภาพจิต เป็นการพัฒนาตนเองในด้านของคุณธรรมขัดเกลาจิตใจ แต่โยนิโสมนสิการหลายวิธีใช้ประโยชน์ได้ทั้ง 2 อย่าง คือ ทั้งกำจัดอวิชชา และบรรเทาต้นเหตุไปพร้อมกัน ตามที่พระพุทธเจ้าได้ทรงแนะนำไว้ 10 วิธี ประกอบด้วย 1) วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย 2) วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ 3) วิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ หรือคิดแบบรู้เท่าทันธรรมดา 4) วิธีคิดแบบอริยสัจ หรือคิดแบบแก้ปัญหา 5) วิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ 6) วิธีคิดแบบเห็นคุณค่าและทางออก 7) วิธีคิดแบบรู้คุณค่าแท้ – คุณค่าเทียม 8) วิธีคิดแบบเร้ากุศล หรือคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม 9) วิธีคิดแบบเป็นกับปัจจุบัน หรือคิดแบบเป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน และ 10) วิธีคิดแบบวิภาษวาท (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2557) ในงานวิจัยนี้จะเน้นวิธีการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยเป็นหลัก

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาการคิดแบบโยนิโสมนสิการที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา เพื่อนำหลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการมาประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจ และเพื่อการพัฒนาการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการพัฒนาการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้สถานศึกษาสามารถเพิ่มทั้งปริมาณ และคุณภาพของผู้เรียนต่อไปได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการคิดแบบโยนิโสมนสิการและการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาระดับการคิดแบบโยนิโสมนสิการและการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการคิดแบบโยนิโสมนสิการที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี พื้นที่วิจัย คือ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา ประชากร คือ นิสิตที่กำลังศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีการศึกษา 2564 จำนวน 80 คน (คณะครุศาสตร์, 2565) กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตที่กำลังศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีการศึกษา 2564 ประกอบด้วย สาขาวิชาบริหารการศึกษา 23 รูป/คน สาขาวิชาสังคมศึกษา จำนวน 23 รูป/คน สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาหรือการแนะแนว จำนวน 14 รูป/คน และสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 20 รูป/คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 80 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างมาจากทั้ง 4 สาขา จากนั้นเมื่อคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาแล้ว จากนั้นดำเนินการคัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มโดยการจับฉลาก โดยสาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษาและสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา จำนวนสาขาละ 23 คน สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว จำนวน 14 คน และสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถาม ใช้ศึกษาความต้องการของนิสิตในการศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และ (2) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนิสิตในการศึกษาต่อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สร้างตามแนวคิดการคิด

แบบโยนิโสมนสิการของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) แนวคิดการตัดสินใจของ Luhmann และ Hunter ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Alpha Co-efficient) มีค่าเท่ากับ 0.87 2) แบบสัมภาษณ์การคิดแบบโยนิโสมนสิการที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา และแรงจูงใจในการเลือกคณะครุศาสตร์ และส่วนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา สร้างตามแนวคิดการคิดแบบโยนิโสมนสิการของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) แนวคิดการตัดสินใจของ Luhmann และ Hunter คุณภาพของเครื่องมือผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่เหมาะสมและตรงตามที่ต้องการ รวบรวมข้อมูลโดยการผ่านการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้ Google Form เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2565 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) กรณีพบว่า ความแตกต่างเป็นรายกลุ่มเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ Scheffe Analysis ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการการศึกษา

1. การคิดแบบโยนิโสมนสิการและการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพระนครศรีอยุธยา

ระดับการคิดแบบโยนิโสมนสิการและการตัดสินใจระดับความคิดเห็นการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.44) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านบุคคลากร ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.66) รองลงมาคือด้านอาคารสถานที่ตั้ง ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.49) ด้านเนื้อหาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.89) ด้านภาพลักษณ์ และชื่อเสียงของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.84) และด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.73) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1.1 ด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$, S.D.= 0.54) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือสถานศึกษามีอัตตาลักษณ์ที่ชัดเจน ส่งเสริมสอดแทรกแนวทางพระพุทธศาสนา ($\bar{X}=4.38$, S.D.= 0.85) รองลงมาคือสถานศึกษาที่มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการ มีนโยบายในการช่วยเหลือผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องในทุกสถานการณ์ ($\bar{X}=4.33$, S.D.= 0.63) สถานศึกษามีคุณภาพในระดับดีขึ้น และนโยบายในการส่งเสริมการศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ ($\bar{X}=4.24$, S.D.= 0.75) และน้อยที่สุดคือสถานศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม มีเครือข่ายการศึกษา และสถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือกัน ($\bar{X}=4.21$, S.D.= 0.74)

1.2 ด้านเนื้อหาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$, S.D.= 0.59) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือหลักสูตรได้รับการรับรองจาก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผ่านการประเมินภายในและภายนอกอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.40$, S.D.= 0.81) รองลงมาคือหลักสูตรช่วยให้นิสัยสามารถพัฒนาตนและนำไปใช้ได้จริง มีกระบวนการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความเป็นมนุษย์ ($\bar{X}=4.39$, S.D.= 0.85) หลักสูตรมีความยืดหยุ่นและตอบโจทย์ความต้องการของสังคม สามารถนำไปต่อยอดส่งเสริมหรือพัฒนาร่วมกับหลักสูตรอื่นได้ ($\bar{X}=4.34$, S.D.= 0.89) และน้อยที่สุดคือสถานศึกษามีระบบการบริการที่มีคุณภาพและรวดเร็ว อธิบายการรับบริการด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.25$, S.D.= 0.91)

1.3 ด้านบุคลากร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$, S.D.= 0.49) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือครู และบุคลากรของสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือนิสัยด้วยความเต็มใจ ($\bar{X}=4.56$, S.D.= 0.50) รองลงมาคือครูและบุคลากร มีความรู้ความสามารถ และผลงานเป็นที่ยอมรับ ($\bar{X}=4.47$, S.D.= 0.57) ครูและบุคลากรรู้จักเปิดใจและรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ($\bar{X}=4.40$, S.D.= 0.49) และน้อยที่สุดคือครู บุคลากร และผู้เรียนพร้อมที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.39$, S.D.= 0.72)

1.4 ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$, S.D.= 0.73) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงง่ายและสื่อสารได้ดี ($\bar{X}=4.32$, S.D.= 0.63) และสถานศึกษานำจุดเด่นมาเป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดผู้เรียน ($\bar{X}=4.16$, S.D.= 1.02)

1.5 ด้านอาคารสถานที่ตั้ง โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D.= 0.66) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือสถานศึกษามีแหล่งสารสนเทศที่เข้าถึงได้ง่าย ($\bar{X}=4.55$, S.D.= 0.61) รองลงมาคือสถานศึกษามีความพร้อมด้านอาคารและสถานที่ ($\bar{X}=4.49$, S.D.= 0.66) และน้อยที่สุดคือสถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมบรรยากาศในการศึกษาและสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X}=4.31$, S.D.= 0.87)

ในงานวิจัยนี้จะเน้นวิธีการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยเป็นหลัก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการคิดแบบโยนิโสมนสิการในระดับมาก เนื่องจากส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานที่ต้องผ่านการคิด วิเคราะห์ พิจารณาและแยกแยะสิ่งต่างๆ รอบตัว ดังนั้นบุคคลที่คิดแบบเป็นโยนิโสมนสิการจะมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ภายใต้พื้นฐานเหตุและผล นั่นคือการเกิดสภาวะผู้มีปัญญา ด้วยการใช้ความคิดวิเคราะห์ไตร่ตรองในเหตุและผล นำไปสู่การรับรู้ความจริง และการหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม โดยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดสัมมาทิฐิ คือ ความรู้ ความเข้าใจตามความเป็นจริง สามารถพัฒนาตนเองไปสู่อิสรภาพได้อย่างแท้จริงได้นั้นต้องอาศัยปัจจัย 2 ประการ คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน คือ

1) ปัจจัยภายนอก เรียกว่า ปรโตโฆสะ คือ เสียงจากผู้อื่นที่ทำให้เกิดสัมมาทิฐิ ได้แก่ เสียงที่ดีงาม เสียงที่ถูกต้องเสียงที่บอกกล่าวชี้แจงความจริง มีเหตุผล มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกิดจากความรักความปรารถนาดี เสียงที่ดีงามเช่นนี้เกิดจากแหล่งที่ดี คือ คนดี คนมีปัญญา คนมีคุณธรรม คนเช่นนี้ทางธรรมเรียกว่า สัตบุรุษหรือบัณฑิต ทำหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ สั่งสอน อธิบาย ชี้แจง ชักนำความคิดที่ถูกต้องให้เกิดแก่ผู้อื่น ซึ่งเราเรียกว่า “กัลยาณมิตร” ซึ่งตามปกติกัลยาณมิตรจะทำหน้าที่ให้เกิดผลดี และประสบผลสำเร็จได้นั้นจะต้องสร้างศรัทธาให้เกิดเสียก่อน

2) ปัจจัยภายใน เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากอารมณ์ และความนึกคิดของตัวบุคคลภายใต้พื้นฐานที่ไม่นำความรู้สึกที่คล้อยตามต้นหาของตนเข้าเกี่ยวข้อง ทำให้บุคคลนั้นๆ รู้จักมอง รู้จักพิจารณาในเหตุตามสภาวะความเป็นจริง

สรุปได้ว่า กระบวนการคิดและพิจารณาสิ่งต่างๆ ที่ต้องเผชิญในชีวิตอย่างถูกต้องเป็นการบริหารการดำเนินชีวิตทั้งหมด ทำหน้าที่ชี้แนะและควบคุมการกระทำ วิธีการคิดจะเริ่มเข้ามามีบทบาทเมื่อมนุษย์ได้รับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ หากคิดเป็นหรือคิดดี ก็จะมีการเลือกรับเป็นหรือเลือกรับแต่สิ่งที่ดีๆ เมื่อรับมาแล้วก็จะเกิดการคิด ตีความเชื่อมโยงและตอบสนองออกมาเป็นการกระทำในขั้นตอนนี้จะมีสิ่งปรุงแต่งความคิดเข้ามา ได้แก่ อารมณ์ชอบ ชังคดีและอคติต่างๆ ซึ่งมีผลต่อการคิด ตีความเชื่อมโยงและการกระทำ ถ้าคิดเป็นคิดโดยรู้ถึงสิ่งปรุงแต่งต่างๆ นั้นก็จะสามารถบริหารการกระทำอย่างเหมาะสมได้

นอกจากนี้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิต แบ่งเป็น 4 ปัจจัย 1) ปัจจัยการนำไปใช้ประโยชน์ 2) ปัจจัยด้านการเงิน 3) ปัจจัยด้านความพร้อม และ 4) ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา โดยขึ้นอยู่กับความต้องการและการนำไปต่อยอดของแต่ละบุคคล

2. การเปรียบเทียบการคิดแบบโยนิโสมนสิการและการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

ผลการเปรียบเทียบการคิดแบบโยนิโสมนสิการและการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกสถานภาพทั่วไป พบว่า อายุ อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันทำให้การเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศที่แตกต่างกันทำให้การเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการส่งเสริมการคิดแบบโยนิโสมนสิการที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แนวทางการส่งเสริมการคิดแบบโยนิโสมนสิการมุ่งเน้นวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย โดยแนวทางการส่งเสริมคือ การพิจารณาปรากฏการณ์ที่เป็นผลให้รู้จักสภาวะที่เป็นจริง หรือพิจารณาปัญหา หาหนทางแก้ไขด้วยการค้นหาสาเหตุและปัจจัยต่างๆ ที่สัมพันธ์ส่งผลสืบทอดกันมา ปัญหาและหาหนทางแก้ไข ด้วยการค้นหาเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดขึ้น เป็นการค้นหาเพื่อให้ทราบถึงความจริง ด้วยการพิจารณาว่าทุกอย่างล้วนแต่มีกระแสของเหตุปัจจัยไม่มีอะไรดำรงอยู่อย่างเอกเทศ ทุกสิ่งมีความสัมพันธ์กันเกิดขึ้นอาศัยสิ่งอื่นเกิดขึ้น เช่นเดียวกันในแนวคิดของพุทธศาสนาเชื่อว่าย่อมมีเหตุปัจจัยด้วยกันทั้งนั้น แต่ในที่นี้หมายถึงเหตุปัจจัยที่เน้นไปที่การเกิด และดับทุกข์เป็นสำคัญ การให้ส่งเสริมให้บุคคลมีการฝึกการนั่งสมาธิหรือการการพัฒนาจิตใจให้เข้มแข็งต้องอาศัยการฝึกฝน และพัฒนาให้มั่นคง การที่จะทำให้เข้าใจแก่นแท้ของจิตใจนั้น จึงต้องอาศัยการฝึกฝน การเจริญสติเพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้เดินทางสำรวจ

จิตใจตนเอง ผ่านประสบการณ์ตรง และทำให้เห็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ซึ่งการฝึกสติจะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างสงบ โดยตอบสนองการใคร่ครวญได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล เกิดความยับยั้งชั่งใจ ไม่ทำตามอารมณ์ชั่ววูบ ซึ่งในการฝึกสมาธิจะเป็นพื้นฐานให้บุคคลได้มีสติในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้อย่างรอบคอบและเกิดประโยชน์สูงสุด วิธีคิดแบบค้นหาเหตุปัจจัยเป็นระบบความคิดที่มีลักษณะของการตั้งข้อสงสัยในสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วพยายามค้นหาสิ่งเหล่านั้นที่จะสามารถแก้ไข ซึ่งปัญหาการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ต้องมีการค้นหาสาเหตุให้แน่ชัดว่าแบบไหนที่ก่อให้เกิดผลดีมากที่สุด การฝึกการคิด การพิจารณา การค้นหาข้อมูลข้อเท็จจริงในข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ต้องการศึกษา

การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษานั้นยังมาจากแรงผลักดันที่มาจากภายในจิตใจของแต่ละบุคคลที่มีความต้องการที่แตกต่างกันไป อันประกอบไปด้วย 1) ต้องการความรู้ที่ได้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้เพื่อความสำเร็จในชีวิตตามเป้าหมาย และ 2) ต้องการนำชื่อเสียงและเกียรติยศมาสู่ครอบครัวและวงศ์ตระกูล ซึ่งเมื่อบุคคลเกิดแรงผลักดันที่อยากจะศึกษาต่อแล้ว จะคิดต่อไปอีกว่าแล้วจะเรียนต่อเกี่ยวกับอะไรดีและเรียนที่ไหนดีทั้งนี้ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจว่าจะเรียนอะไรหรือเรียนที่ไหนนั้นก็มีความหลากหลายเช่นกัน จากการศึกษพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มีทั้งหมด 8 ปัจจัย คือ 1) ด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานศึกษา 2) ด้านเนื้อหาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านการประชาสัมพันธ์ 5) ด้านอาคารสถานที่ 6) ปัจจัยการนำไปใช้ประโยชน์ 7) ปัจจัยด้านการเงิน และ 8) ปัจจัยด้านความพร้อม จากปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างจึงมีข้อเสนอแนะการส่งเสริมการคิดแบบโยนิโสมนสิการที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยประเด็นหลักมุ่งเน้นไปในเรื่องของการให้ความสำคัญในประเด็นของการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรคณะครุศาสตร์ ตั้งแต่หลักสูตรรายวิชาเรียนต่างๆ จนกระทั่งการระบุงบของค่าใช้จ่ายในการเรียน นอกจากนี้การนำเอาศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในสายอาชีพมาเป็นหนึ่งในแบบอย่าง อาจเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้เกิดการส่งเสริมให้นิสิตตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยามากยิ่งขึ้น การมุ่งเน้นส่งเสริมให้เห็นภาพรวมของหลักสูตรและความชัดเจนในประเด็นที่เป็นเรื่องค่าใช้จ่ายเป็นส่วนหนึ่งที่ควรทำการประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจน ทั้งนี้การเน้นประโยชน์จากการเรียนเพื่อนำหลักธรรมไปปรับใช้กับงานและชีวิตเป็นอีกหนึ่งข้อเสนอแนะที่สามารถนำมาจุดเด่นของสถานศึกษา เพื่อให้ให้นิสิตที่กำลังจะเข้าศึกษาต่อเห็นประโยชน์ที่จะเข้าศึกษาต่อให้เป็นรูปธรรมเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งการนำเสนอผลงานวิชาการ การนำเสนอความรู้ความเชี่ยวชาญของคณาจารย์ในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา จะเป็นอีกหนึ่งสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของสถาบันและเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การคิดแบบโยนิโสมนสิการและการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านบุคคลากร รองลงมาคือด้านอาคารสถานที่ตั้ง ด้านเนื้อหาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานศึกษา และด้านการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ผู้เรียนจำเป็นที่จะต้องมีการคิด พินิจ พิจารณารอบด้านถึงการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา เพราะในการตัดสินใจเรียนนั้นมีค่าใช้จ่ายตามมาทั้งค่าเทอม ค่าเอกสาร ค่าเดินทาง รวมไปถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการทำกิจกรรมต่างๆ ตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาดังนั้นการนำการคิดแบบโยนิโสมนสิการมาเป็นหนึ่งในกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติธรรมหรือการฝึกฝนอารมณ์ทางด้านจิตใจ เพื่อให้เกิดศักยภาพทางปัญญาในระดับสูงสุด (สะอาด ภิญโญศรี, 2552) นอกจากนี้ยังเป็นการรวบรวมเอาความคิดที่มีอยู่ทั้งหมด มาวิเคราะห์ไตร่ตรองอย่างรอบคอบและรอบด้าน ในการนำไปใช้แล้วเลือกความคิดที่จะส่งเสริมความสามารถในการตัดสินใจ มาใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษามักจะแตกต่างตามความต้องการและนำไปต่อยอดในสายการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรสิงห์ สุดสงวน ทำการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านสถาบัน ส่วนด้านเหตุผลส่วนตัว และด้านเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ไกรสิงห์ สุดสงวน, 2560) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมีสิทธิ ชัยมณี ได้ทำการศึกษเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยปทุมธานี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยปทุมธานี ภาพรวมด้านความสนใจและเหตุผลส่วนตัวอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.79 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.49 ด้านชื่อเสียงของสถาบันอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.13 ด้านสภาพเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.80 และด้านประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.63 (มีสิทธิ ชัยมณี, 2559)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการและการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกสถานภาพทั่วไป โดยอายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันทำให้การเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวิจัยในครั้งนี้ส่วนใหญ่แล้วนิสิตมีอายุระหว่าง 20- 60 ปีโดยประมาณมีความสนใจที่ศึกษาต่อเพื่อต้องการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตน ต้องการความเจริญเติบโตและความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน ต้องการนำความรู้ที่ได้เล่าเรียนมาไปพัฒนาในการทำงานของตนอย่างเต็มที่ นอกจากนี้นิสิตที่มาเรียนค่อนข้างจะมีอาชีพที่หลากหลายประกอบไปด้วย พนักงานเอกชน ข้าราชการ ธุรกิจส่วนตัว และเป็นนักเรียน/นักศึกษา มีการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อีกทั้งปัจจุบัน

การศึกษามีความจำเป็นอย่างมากในการเจริญเติบโตก้าวหน้าในการทำงานและมีการนำความรู้ที่ได้เล่าเรียนมาไปพัฒนาในการทำงานของตนอย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นการมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันจึงทำให้การคิดแบบโยนิโสมนสิการและการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความแตกต่างกันตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีรวรรณ จงจิตรศิริจิรกาล และคณะ ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการจำแนกตามบุคคลที่คิดว่าจะเรียนต่อกับไม่เรียนต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (วีรวรรณ จงจิตรศิริจิรกาล และคณะ, 2557) และสอดคล้องกับงานวิจัยของเสรี สิงห์โงน ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาเด็ก วัยรุ่นและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (เสรี สิงห์โงน, 2561)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การส่งเสริมการคิดแบบโยนิโสมนสิการที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรมีการส่งเสริมให้บุคคลมีการฝึกการนั่งสมาธิหรือการการพัฒนาจิตใจให้เข้มแข็งต้องอาศัยการฝึกฝน และพัฒนาให้มั่นคง การที่จะทำให้เข้าใจแก่นแท้ของจิตใจนั้น จึงต้องอาศัยการฝึกฝน การเจริญสติเพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้เดินทางสำรวจจิตใจตนเอง ผ่านประสบการณ์ตรง และทำให้เห็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ซึ่งการฝึกสติจะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างสงบ โดยตอบสนองการใคร่ครวญได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล เกิดความยับยั้งชั่งใจ ไม่ทำตามอารมณ์ชั่ววูบ ซึ่งในการฝึกสมาธิจะเป็นพื้นฐานให้บุคคลได้มีสติในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้อย่างรอบคอบและเกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้มีการมุ่งเน้นไปในเรื่องของการให้ความสำคัญในประเด็นของการประชาสัมพันธ์ให้ทราบว่าถึงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรคณะครุศาสตร์ ตั้งแต่หลักสูตรรายวิชาเรียนต่างๆ จนกระทั่งการระบุดูขอบเขตของค่าใช้จ่ายในการเรียน นอกจากนี้การนำเอาศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในสายอาชีพมาเป็นหนึ่งในแบบอย่างอาจเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้เกิดการส่งเสริมให้นิสิตตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมุ่งเน้นส่งเสริมให้เห็นภาพรวมของหลักสูตรและความชัดเจนในประเด็นที่เป็นเรื่องค่าใช้จ่ายเป็นหนึ่งในส่วนที่ควรทำการประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจน ทั้งนี้การเน้นประโยชน์จากการเรียนเพื่อนำหลักธรรมไปปรับใช้กับงานและชีวิตเป็นอีกหนึ่งข้อเสนอแนะที่สามารถนำมาจุดเด่นของสถานศึกษาเพื่อให้ให้นิสิตที่กำลังจะเข้าศึกษาต่อเห็นประโยชน์ที่จะเข้าศึกษาต่อให้เป็นรูปธรรมเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งการนำเสนอผลงานวิชาการ การนำเสนอความรู้ความเชี่ยวชาญของคณาจารย์ในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา จะเป็นอีกหนึ่งสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของสถาบันและเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กล่าวไว้ว่า บัณฑิตที่มีความรู้

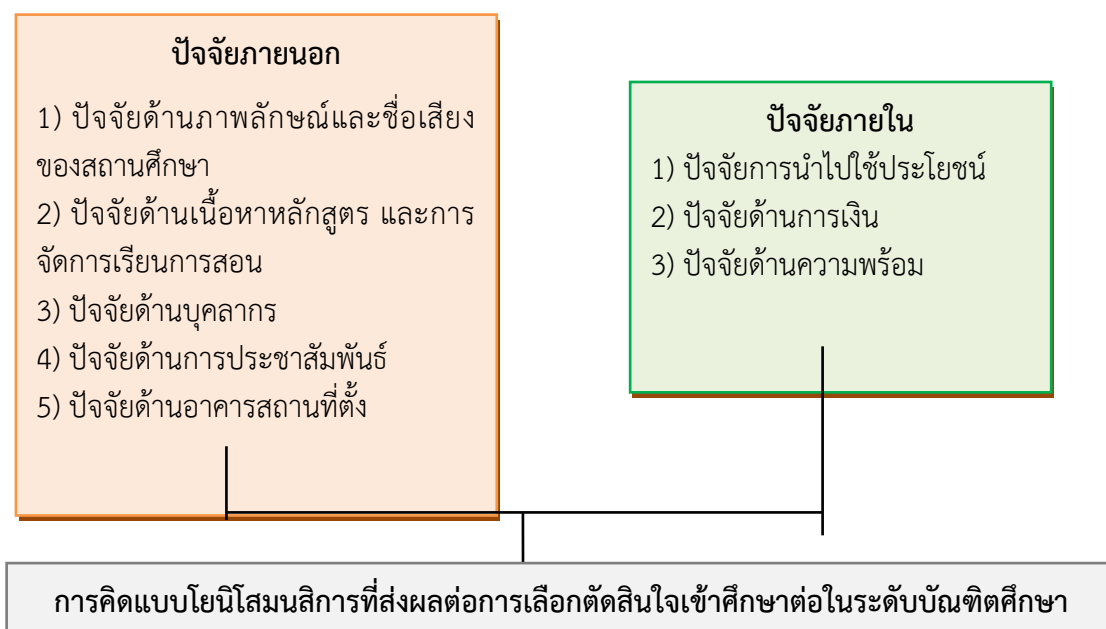

จริงและรอบรู้ในศาสตร์ด้านหลักสูตรและการสอนตามแนวทาง พระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์ การสอนอื่นๆ เป็นแหล่งการเรียนรู้และความเป็นเลิศเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาด้านหลักสูตรและ การสอนทางพระพุทธศาสนาที่บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ สร้างความเข้มแข็งและเป็นผู้นำทาง วิชาชีพครูตามวิถีพุทธอย่างยั่งยืน พัฒนาบัณฑิตให้มีปฏิภาณคล่องมือ ใฝ่รู้ใฝ่คิด เป็นผู้นำจิตใจและ ปัญญา มีความสามารถในการแก้ปัญหา รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มี ศักยภาพในการพัฒนาตนเองให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรมอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา และมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม และตระหนักคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและประเพณี พื้นฟู สืบสาน ส่งเสริม และดำรง รักษาเอกลักษณ์ และภูมิปัญญาไทย (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย, 2565)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาการคิดแบบโยนิโสมนสิการที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับ บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา พบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มี 2 ส่วน รวมทั้งหมด 8 ปัจจัย มีดังนี้

1. ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานศึกษา 2) ปัจจัยด้านเนื้อหาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน 3) ปัจจัยด้านบุคลากร 4) ปัจจัยด้านการ ประชาสัมพันธ์ 5) ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ตั้ง
2. ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยการนำไปใช้ประโยชน์ 2) ปัจจัยด้านการเงิน 3) ปัจจัยด้านความพร้อม

การคิดแบบโยนิโสมนสิการที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา ทั้ง 8 ปัจจัยนี้ ถือเป็น

การคิดแบบโยนิโสมนสิการที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา ซึ่งสะท้อนให้เห็นรูปแบบการคิดของบุคคล และเมื่อการคิดมีการผสมผสานกันก่อให้เกิดเป็นการที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา เชื่อมโยงให้เห็นรูปแบบการการคิดแบบโยนิโสมนสิการและการเลือกตัดสินใจ ฉะนั้น การตัดสินใจจึงเป็นเกณฑ์ที่จะทำให้เกิดการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ตรงกับแนวความคิดการคิดแบบโยนิโสมนสิการของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) โดยการเลือกที่จะศึกษาเรียนรู้ในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีหลักธรรม “ด้านการคิดแบบโยนิโสมนสิการ” มาเป็นตัวช่วยส่งเสริมการตัดสินใจ การรวบรวมเอาความคิดที่มีอยู่ทั้งหมด มาวิเคราะห์ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ และ รอบด้าน ในการนำไปใช้แล้วเลือกความคิดที่จะส่งเสริมความสามารถในการตัดสินใจ มาใช้ในการตัดสินใจ

บทสรุป

สรุปในภาพรวมของบทความการคิดแบบโยนิโสมนสิการที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลมีทั้งหมด 8 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) ด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานศึกษา 2) ด้านเนื้อหาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านการประชาสัมพันธ์ 5) ด้านอาคารสถานที่ตั้ง 6) ปัจจัยการนำไปใช้ประโยชน์ 7) ปัจจัยด้านการเงิน และ 8) ปัจจัยด้านความพร้อม ทั้งนี้การตัดสินใจเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล ดังนั้นการตัดสินใจจึงมักมีการเชื่อมโยงทั้งภายนอกและภายใน การพิจารณาอย่างไตร่ตรอง ถี่ถ้วน และรอบคอบ ล้วนอยู่ในวิสัยที่แต่ละบุคคลจะกระทำได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจที่จะศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาอันดับต้นๆ นั้นคือด้านบุคลากร ทั้งนี้คณาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอน มีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีการแนะนำ ดูแลเอาใจใส่ ตลอดการศึกษา ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการโดยให้ความสำคัญกับด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานศึกษาเพื่อจูงใจให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกเข้ามาศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า สถานภาพทั่วไป ประกอบด้วย อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการวางแผนการประชาสัมพันธ์สามารถนำปัจจัยสถานภาพไปเป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายได้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การนำศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จมาเป็นหนึ่งในแบบอย่างอาจเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้เกิดการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยามากยิ่งขึ้น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยการนำศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จมาเป็นต้นแบบในหลายๆ สาขาอาชีพ เป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ (องค์ความรู้) ที่สำคัญ คือ การคิดแบบโยนิโสมนสิการที่ส่งผลต่อการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา แบ่งออกได้ 8 ปัจจัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยควรให้ความสำคัญกับการนำไปใช้ประโยชน์และความพร้อม สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทในตลาดแรงงานเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรให้ทันความทันสมัยและสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤษณพงศ์ กีรติกร. (2558). *อุดมศึกษาไทยเวทีไทยเวทีโลก*. กรุงเทพฯ: สถาบันคลังสมองของชาติ ภายใต้มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย.
- ไกรสิงห์ สุดสงวน. (2560). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1*: 201-207.
- คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2565). *หลักสูตรที่เปิดในการสอนในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2565 จาก <http://www.edu.mcu.ac.th/>
- คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2565). *สถิติบัณฑิตคณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2564*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2557). *พุทธธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 39. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มีสิทธิ ชัยมณี. (2559). การเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยปทุมธานี. *วารสารมหาวิทยาลัยปทุมธานี ปีที่ 1 ฉบับที่ 1*: 97-107.
- วีรวรรณ จงจิตรศิริจรกาล และคณะ. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ศศิมา สุขสว่าง. (2565). *7 ทักษะการคิด*. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2565 จาก <https://www.sasimasuk.com/16761107/7-7-thinking-skills>

- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (ทีดีอาร์ไอ). (2565). *ทำอย่างไรนโยบายเลิกกำหนดเวลาเรียนจบ*. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2565 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/columnist/980446>
- สะอาด ภิญโญศรี. (2552). การพัฒนาความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการสอนโยนิโสมนสิการ. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เสรี สิงห์โงน. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาเด็ก วัยรุ่นและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสาร Mahidol R2R e-Journal* ปีที่ 3 ฉบับที่ 1: 95-108.

